

Zásadní kroky k udržitelnému hospodaření v českých lesích s ohledem na klimatické změny

CO je třeba:

- Omezení holosečí (včetně násečných obnovních způsobů)
- Změna druhové skladby
 - o pestrost
 - o hlubokokořenní dřeviny
 - o stanovištně přirozené druhy s odchylkou max. 10% oproti potenciální přirozené druhové skladbě (odchylku 10% považujeme za ještě bezpečnou)
 - o smrk do 5 lvs nevysazovat vůbec, respektive jen na vhodných místech (např. vlhké a inverzní polohy apod.)
 - o zásadně se vyhnout invazním druhům
 - o opatrně s ostatními cizokrajnými druhy – např. douglaska (problém m.j. absence navázané biodiverzity) – pouze jako vtroušená dřevina do 15% podílu na druhové skladbě
- Ponechání stromů na dožití a k zetlení
 - o 20 až 50 m³/ha dle stanoviště
 - o Viz certifikovaná metodika Management mrtvého dřeva v hospodářských lesích (http://home.czu.cz/storage/74451_bace_mmd_2014.pdf)
- Omezit čerpání biomasy
 - o Dle stavu půd – nedopustit negativní živinovou bilanci
- Zásadně snížit stavy spárkaté zvěře
 - o nezbytná podmínka zejm. úpravy druhové skladby a omezení holosečí
 - o plánování lovu podle míry škod na lesích

JAK:

- Změna legislativy
 - o Zákon o lesích
 - Omezení holosečí
 - Přizpůsobit potřebám nepasečného hospodaření
 - o Vyhláška č. 83/1996 (příklad: podle stávajícího znění vyhlášky by bylo možné třeba na Bruntálsku, kde dochází k plošnému hynutí smrku, smrk znovu vysázet v zastoupení 75%)
 - Změnit minimální podíly MZD při obnově (max 10% odchylka od přirozené druhové skladby).
 - Úprava pojetí výběrného hospodářského postupu (OPRL).
 - o Vyhláška č. 84/1996
 - Zařizování lesa (LHP) pro nepasečné hospodářské postupy
 - o Zákon o myslivosti
 - Plán lovu odvozovat výhradně od míry škod na lesních ekosystémech
 - Eradikace jelena siky

- Úprava finanční podpory
 - o Ponechání starých stromů a tlejícího dřeva
 - o Podpora nepasečného hospodaření (aby měl vlastník hospodařící přírodě blízkými postupy přinejmenším stejný přístup k podporám jako vlastník hospodařící v lese věkových tříd, případně i podpora navíc přírodě blízkému hospodaření)

- CERTIFIKACE
 - o Dnes je certifikát potvrzující, že dřevo pochází z trvale obhospodařovaných zdrojů požadován většinou odběratelů
 - o U nás dva systémy: PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes) a FSC (Forest Stewardship Council)
 - o PEFC
 - Neomezuje použití holosečí nad rámec současné legislativy.
 - Nepožaduje úpravu druhové skladby nad rámec současné legislativy.
 - Požadavek na ponechání stromů k zestárnutí a zetlení není kvantifikovaný a tudíž není jakkoliv vymahatelný (auditovatelný).
 - Omezení čerpání biomasy s ohledem na stanoviště – pouze obecná formulace – neauditovatelné
 - Systémem PEFC je certifikována většina našich lesů
 - o FSC
 - Omezení holosečí
 - Jen ve zdůvodněných případech
 - Maximálně do výše jedné poloviny úmyslné těžby dle LHP.
 - Maximální velikost jedné holé seče do 0,9 ha.
 - Průměrná velikost použitých holých sečí max 0,3 ha.
 - Minimální podíl ekostabilizačních dřevin (obdoba MZD) při obnově v příloze F – převážně vyšší než stanovuje vyhláška 83/96. Stanovuje i jejich minimální cílový stav.
 - Ponechání min. 5 stromů/ha plus referenční plochy (2-5% rozlohy majetku)
 - Stanovuje taxativně v příloze H stanoviště (SLT) s přijatelným rizikem pro odvoz klestu a těžebních zbytků
 - Spotřebitelé preferují certifikát FSC – dřevozpracovatelé u nás nemají dostatek suroviny s FSC certifikátem. Ikea přijala standardy udržitelného podnikání a od roku 2020 bude nakupovat pouze dřevo recyklované nebo s FSC certifikátem (nebo jiným firmou uznaným certifikátem, mezi které nepatří PEFC).
 - o Nahradit u lesů v majetku státu certifikát PEFC certifikátem FSC

Jaromír Bláha, 29.3.2017 (body jsou jen stručným výkopem k diskusi, zdaleka neřeší celou problematiku)